

Szomoru gondolatok ezek egy jóakaratu, öntudatos miniszterre nézve. És e szomoru gondolat huzdik át az egész körlevelet. Tenni valamit, tenni mindent, — de hogyan? Az állam fiskális érdekei, mint valami éhes szörnyeteg, kívánják propter vitam vivendi perditie causas és pénz nélkül hiábavaló a jóakaratu, a buzgalom. Az állam nem tehetvén semmit, a miniszter budítani akarja a társadalmat. Teljes joga van hozzá; kötelessége az. A társadalom megteheti jó nagy részét annak is, a mit az állam elmulasztott.

És ezért van jó helyre adressálva Kemény báró körlevele. A megtek urai pedig valószínűleg ismét nem fogják másnak tekinteni az egész körlevelet, mint stilygalkorlatnak; tetszeni fog nekik némely pointírozottabb hely, különben pedig marad minden úgy, a hogy volt: ősi rendetlenségben, ősi schlendirianban, — míg régi nemes családaink nagy részének udvarán megszűl a dob, mint hosszu mulasztások visszhangja s új földesur lép a régi helyébe, a ki lesz modern, igyekező, takarékos, becsületes, de talán — nem magyar.

* Philipovics tábornag, mint Bécsből távirják, Fabine alezredes kíséretében legközelebb odaérkezik, magával hozva kézen egy hadudományi dolgozatot a boszniai megszállásról. A tábornag bécsi időzése a Mária Terézia rendkáp talan egybeülésével is összefüggésben áll, a mely rendjelérré eddigéig már 27-én folyamadtak.

A francia szenátor-választás eredménye, melyről a táviratok már meghozták a végleges híreket, a legjelentékenyebb eseménye a napnak s kétségtelenül örömmel fog fogadtatni mindenütt, ahol Franciaország viszonyának megszállását óhajtják. Egyik nevezetes tényezője az európai politikának most végképp megszabadult a veszélytől, hogy belső egyenetlenség bénítsa erejét; a képviselőház és a szenátus most már a zonos elveket valló többséggel bír s Európa ezentúl csak azt kívánhatja, hogy a nagy köztársaság, mely bent oly bölcsen és erélyesen tudja folytatni újja szervezése anyagi és szellemi fölvirágztatása nagy művét, a nemzetközi kérdésekben is érvényesítse hagyományos befolyását, melyet Európa az utóbbi években annyira nélkülözött. A mi a választás részleteit illeti, az eredmény fölülmúlta a republikánusok legmerészebb várakozásait; az ujonnan választott 81 szenátor közül 65 republikánus és csak 16 monarchista; a kilépett köztársasági szenátorok mind megválasztottak s közülök még 12 képviselő lett szenátor. A konzervatív frakciók igyekeznek lehetőleg jó képet csinálni a roppant vereséghez, melynek következményeit azonban alig fogják egyhárom kiheverhetni; főleg a bonapartisták és royalisták szidottak sokat; az előbbieik közül megbukkott Canrobert, Espeuilles és még 10 előkelő párttag; a royalisták 30 kerületben szenvedtek vereséget s a megbukottak között van Grivard, Daru, Bilecastel, Loyalst tbc, Pourcet tengernagy stb. Az új szenátusban a köztársasági párt politikai kérdésekben 57 szónyi biztos többséggel bír; pénzügyi kérdésekben a többség még jelentékenyebb. Párisban nagy öröm uralkodik az eredmény fölött.

gyaim közé tartozott. Örültem tehát, midőn e vágyakat teljesedésbe menni láttam. Nem volt az egész faluban boldogabb emberke nálamnál. A kenyeres tarisznyát ötször-hatször nyakamba akasztottam, kísétáltam vele az udvarra. Körülnézni magamat, hogy vajon jól áll-e, elég nagy lesz-e az elemózsia befogadására. Meg voltam vele elégedve. A bekövetkező éjen nagyon keveset aludtam. Szüntelen a calassis forgott az eszemben s már reggel 5 órákor talpon voltam. Sietve öltöztem fel s heves szívdozások közt vártam az órát, melyben a néni leánya utánam fog jöni.

Anyám ezalatt rendbe hozta a tarisznya tartalmát. Alótt pedig ez egy karéj pirított kenyérből, — egy darabka szalonából és egy meghámozott sárga répából. Ezek mellé helyezte aztán azt a fanýrsat, melyet magam készítettem azon célból, hogy rajta majd a szalonát megpiríthassam.

Ezen időben már divatban volt és némely helyen ma is divatban, hogy a falusi iskolába járó tanulók, dacára annak, hogy otthon a porciójukat meglehetősen kivessék a reggeliből, jól feltarisznyával jelennek meg a szűk szent templomban. Ezen, rájok nézve mindenesetre nem megvetendő — szokást azután egyformán gyakorolják délelőtt úgy, mint délután, noha a tanulási idő egy felében csak három órára terjed. Nem jutott eszembe soha kérdezni, hogy vajon ezen ősi szokást megtartották-e a fiatal néptanítók? Ha megtartották: kíváncsi volnék rá megtudni, hogy minő paedagogiai elvek szerint viszik keresztül a tanórák alatt való falatozást? továbbá, hogy mekkora szellemi gyarapodás mutatkozik egy, a tanórák alatt jól táplálkozó fiúnál?

De térjünk a dologra. A néni leánya 7 óra-

A keleti kérdésben a legutóbbi napok nem hoztak új mozzanatot s a különböző kérdések még mindig nem jutottak túl a tárgyalások és készüldések stádiumán. Az orosz-török végleges békeszerződés fölötti alkudozások még nem vezettek eredményre, pedig ennek aláírásán kívül Oroszország most egy újabb ürügyet talált, melytől függővé teszi a berlini szerződés végrehajtását. A hivatalos „Ag. Russe“ ugyanis legújabbban a következőket írja:

„Hírlik, hogy az albánok fenyegetőzésére, miszerint Podgoricának Montenegró részére való átengedését illetőleg nem vetik alá magukat a berlini határozatoknak, a porta azt felelte, hogy erőszakot fog alkalmazni, ha az albánok ellenségül nének a berlini szerződés végrehajtásának. Jó volna tudni, nem frázis-e ez, mely csak arra van számítva, hogy Európát ismét elaltassa. Európa nem tűrhette ezt nyugodtan s még kevésbé tűrhette el Oroszországot, mely a portának mindjárt kezdetben kijelentette, csapatai hazahívásának feltételei között Podgorica átadását Montenegró részére ép oly fontos és mellőzhetlen, mint a végleges békeszerződés aláírását.“

Mint Konstantinápolyból jelentik, ott a fenyegetés igen nyomasztó hatást szült s a porta újból kijelenté, hogy minden lehető el fog követni Podgorica átadásának kieszközölésére, bármennyire ellenkezik is ez a lakosság érzelmeivel. — Hogy e feltételt teljesítése után nem talál-e az orosz kormány majd ismét egy másikat, melynek teljesítése e'ott nem ürítethi ki az okkupált területet, az iránt méltán merülhetnek föl kételyek. A berlint főlhiv. „Nord. Ztg.“ legújabb számának egy szentpétervári levele már előre figyelmeztet, hogy ha a végleges orosz-török békekötés valahára létrejön, „akkor Oroszország alkalmasint rövid idő mulva képes lesz a közvetlenül török uralom alatt maradó területet kiüríteni; de ami Kelet-Ruméliát illeti, itt a kiürítés aligha oly gyorsan megtörténhetik, itt a viszonyok teljes rendezése szükséges. A kelet-ruméliai lakosság biztosítása végett alkalmasint szükség lesz Európa közös intézkedéseire, hogy a fahjarc meggátoltassék.“

Az angol afgán hábera befejezését jelentő hírek egyelőre még nem valósulnak. Szentpétervárról tagadják, mintha Sir Ali orosz földre menekült volna, viszont az angol kormány, mint újabb táviratok bizonyítják, egyáltalában nem hajlandó akár Oroszországot, akár — Sir Ali furca terve szerint — valamely kongresszus beavatkozását elfogadni a békekötésnél. A béke a harc színhelyén és előrelátatlalag Jakub kánal fog megkötettni, mihelyt az utóbbi erre hajlandóknak mutatkozik. Az angol csapatok lassan, de folytonosan előre nyomulnak s a parancsnokok utasítást kaptak, hogy netaláni békés ajánlatokat előkézenyen fogadjanak. Eddig Jakub kán még semmi jelét sem adta a meghódolásnak, azt hiszik azonban, hogy sokáig nem folytathatja az ellenállást; az országban teljes anarchia uralkodik, az afgán csapatok tömegesen elhagyják zászlóikat s midőn Jakub kán legújabb ki akarta fizetni a hátralékos zsoldot, de oly feltétellel, hogy a csapatvezérek kezeskedjenek a sereg hűségéről, ezek kijelentették, hogy ezt nem tehetik. Valószínű tehát, hogy az angol sereg nemcsak Kandahart, hanem magát Kabult is nagyobb erőfeszítés nélkül fogja elérni.

— A brassói román „Gazetta Transilvaniei“ legújabb száma visszajáratván az elmu't év eseményeire, felveti azon kérdést, vajlon létezik-e még az osztrák magyar birodalomban nemzetiségi oppozíció?

kor megjelent nálam s miután jól kikerdezte, hogy mit viszek a tarisznyába, tudomra adta, hogy indulhatunk. Ekkor anyám levette a kürtöböl azon jó darab mogyorófát, melyet az akkori divat szerint hónom alatt a calassis udvarára valék szállítandó, s szorongó érzések közt megindultam vágyaim színtere felé.

Az i kola kapujában a „mester“ fogadott, ki miután meggyőződést szerzett arról, hogy vajlon a hónom alatt vitt fa úti a szabályszerű mértéket, beeresztet a kapun azon szigorú parancs ki sérétében, hogy közelében maradjak.

Meglehet, hogy ezen parancs a legszelidebb hangon volt mondva, de mégis emlékszem rá, hogy szavaira reszketés fogott el. Es ezen reszketést nem az öröm, se nem az izgatottság idézte elő, hanem azon félelem, mely lelkemet e percben megszállta. A mestert egy rettenetes embernek festék elöttem a tanulók és most egy perc alatt a jövőnek a legősületebb képei vonultak el lelki szemeim előtt. Szerettem volna menekülni, de nem lehetett. Tul voltam már a Styxen, az iskola kapuján. Midőn az utolsó gyermek is feljött, — a mester ott hagyta a kapufélfát, melyhez ddig támaszkodva vala és megindult s én utána. Ingatag léptekkel mentem fel szobájába hol aztán nevemet egy könyvbe bejegyezte.

Néhány perc mulva beléptem a calassisba, hol a tanulók nagy por és lárna között várakoztak a rettenetes mesterre. Üdvözlétül 40 torok kiáltá egyszerre:

— Uj borju!!

Szemes.

E kérdésre azután azzal felel, hogy a nemzetiségek oppozíciója most csak szüntel, mert a jelen sanyaru pénzügyi helyzet erre is zsbibasztólag hatott. — Nézete szerint azonban a nemzetiségi oppozíció nemcsak hogy teljes erejében fennáll még, hanem épen ezentulra vannak legszebb kilátásai arra, hogy igényeit érvényre emelhesse.

A Pétervári gradonacsaink (városkapitány) Zuroff egy parancsot hirdettetett ki, melynél fogva valamennyi diák köteles esti 10 órákor otthon lenni, ellenkező esetben mindegyik, ki ezen időpont után az utcán vagy valamely nyilvános helyiségben találatik, a rendőrség által börtönbe kísértetik. E rendelet egész Pétervártot rendkívüli elégedetlenséget okoz.

A női ipartanműhely Sepsí-Szentgyörgyön és Közdi-Vásárhelytől

Uj intézmény és szokatlan hangzásu olvasóink előtt. Háromszék megye közönségének nagy része alig vett tudomást még erről. Valóban, ha az ipar fejlesztésnek oly buzgó missionárusa, Jacogsi Péterffy József miniszteri biztos ur a házi ipar terjesztésére épen Háromszék megyét nem szemelte volna ki, lehet, hogy még évek multával sem halnának női ipartanműhelyről.

Ezen tanműhely számára Pozsonyban van fel állítva a tanítónőképezde. Igen sok szépet lehetne' azon virágzó képezdéről írni e helyen, ha lapunk tere annyira korlátolva nem volna. Legyen elég ez uttal csak annyit megemlítenünk tájékozásul, hogy az ott képzett nők három évi tanfolyam elmultával képesítve vannak vidéki női ipartanműhelyekben mint tanító nők működni. Azon sokféle iparcikkek közül, melyeket a női ipartanműhelyben könnyű szerrel és olcsón előállítani lehet, ott vannak az apróbb hárász pipermunkák, egész hárászruhák, főkötők, báli belépők, ugynevezett „francia csinált virágok“, a szalmafonás legkülönbölebb, legszebb példányai, melyekért mi most drága pénzt adunk ki, mint behozott cikkekért. — Ezeknek kézipari előállítás s értékesítése célja a női ipartanműhelynek. Adandó alkalommal avott kezekből részletes ismertetést hozunk mindezekről.

A pozsonyi ipartanítónői képezdebe ezeltől három évvel Háromszék megyéből három leányönvédek küldetett fel. Soly mosi Anna a Sepsí-Szentgyörgy város, Lőrinc Eliza a megye költségén s végre Nagy Teréz a megye költségén — Lőrinc Elizát valószínűleg a pozsonyi képezde tartja meg magának, a másik kettő pedig ez év május havában végzi a tanfolyamot s rendeltetésébe lesz mindkettőnek itt megyénkben értékesíteni tanulmányaikat.

Egyelőre Háromszéken tehát két ilyen tanműhely felállításra tervezetik. Egyik Sepsí-Szentgyörgyön s a másik Közdi-Vásárhelytől. Ezeket az illető városok saját költségükön állítanák fel, berendezését pedig Péterffy ur buzgó készséggel magára vállalja. Megyénk lelkes főispánja megkereste átiratában mindkét város előjáróságát e tárgyban és Sepsí-Szentgyörgy már tett is lépéseket, melyekről annak idejében szólni fogunk.

Hogy az intézet berendezése so'iba nem kerül, hogy az kenyeret ad sok szegény nő kezébe, hogy az egyik legszebb és legjövendősebb hizi foglalatossága leend nőinknek: arról biztosítva vagyunk.

Most csak rajtunk van a sor, — segédkezet nyujtani e nemes irányu institúció létrehozásában. Karoljuk fel azt ugy, olyan hévvel és lelkesedéssel, a mint a szökelység minden emberün ügy iránt szokott tevékenyen és melegen érdeklődni.

Közöljük az alábbiakban mélt. Potsa József, háromszék megyei főispán urnak a két városhoz e tárgyban intézett átiratából a következőket:

„A női ipar tanműhelyek institúciója eddig csak Württembergben van alaposan meghonosítva, de létezők oly nagyszámú eredményeket mutat fel, hogy sietnek a többi német államok, sőt maga Franciaország is — mint ez most Párisban látható volt — utánozni.

Ilyenek alapítása lebegett a miniszteri biztos ur szeméi előtt, midőn tanácsára a leány Háromszékrol oda ment. A leány maholnap oklevelet tanító nő, kötelezettséggel van azok iránt, kik kiképeztetését eszközölték. Szükséges azonban jólőre gondoskodni, hogy ha kötelezettsége teljesítésére haza érkezik, szakmájának megfelelő tanműhely legyen berendezve.

Tekintve, hogy itt nálunk ez még tökéletesen ismeretlen intézmény, szükségesnek tartom a miniszteri biztos urnak tájékozásul szavait teljes-ségében közölni:

„És ha valahol jogosult a női ipar tanítása, az mindenesetre a szökelyföld, hol a munka iránt